

Čtvrtek 8. října 2020

P9_TA(2020)0265

Digitální finance: nově vznikající rizika týkající se kryptoaktiv – výzvy v souvislosti s regulací a dohledem v oblasti finančních služeb, institucí a trhů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. října 2020 obsahující doporučení Komisi o digitálním financování: nově vznikající rizika týkající se kryptoaktiv – výzvy v souvislosti s regulací a dohledem v oblasti finančních služeb, institucí a trhů (2020/2034(INL))

(2021/C 395/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na články 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES ⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES ⁽³⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Evropská strategie pro data“ (COM(2020)0066),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. března 2018 nazvané „Akční plán pro finanční technologie: Za konkurenceschopnější a inovativnější evropský finanční sektor“ (COM(2018)0109),
- s ohledem na společné prohlášení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 6. dubna 2016 s názvem „Společný rámec pro boj proti hybridním hrozbám: Reakce Evropské unie“ (JOIN(2016)0018),
- s ohledem na bílou knihu Komise ze dne 19. února 2020 s názvem „Umělá inteligence – evropský přístup k excelenci a důvěře“ (COM(2020)0065),
- s ohledem na odpověď na otázku E-001130/2017 ze dne 10. dubna 2017, kterou poskytl jménem Komise její místopředseda Dombrovskis,
- s ohledem na závěrečnou zprávu Generálního ředitelství Komise pro finanční stabilitu, finanční služby a unii kapitálových trhů z října 2019 nazvanou „Řádná správa pro evropský elektronický přístup k informacím založený na technologii distribuované účetní knihy / blockchainu“ ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35.

⁽³⁾ Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73.

⁽⁴⁾ <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/98da7b74-38db-11ea-ba6e-01aa75ed71a1>

Čtvrtek 8. října 2020

- s ohledem na studii Komise, která se zabývá uplatňováním nařízení o mezibankovních poplatcích ⁽⁵⁾,
- s ohledem na veřejnou konzultaci Komise ze dne 17. února 2020 týkající se „přezkumu regulačního rámce pro investiční podniky a organizátory trhu“,
- s ohledem na závěrečnou zprávu fóra Komise na vysoké úrovni o unii kapitálových trhů ze dne 10. června 2020 nazvanou „Nová vize pro evropské kapitálové trhy“ ⁽⁶⁾,
- s ohledem na závěrečnou zprávu odborné skupiny Komise pro regulační překážky pro finanční inovace: 30 doporučení ohledně regulace, inovací a financování ze dne 13. prosince 2019,
- s ohledem na společné doporučení evropských orgánů dohledu Evropské komisi ze dne 10. dubna 2019 o potřebě zlepšit právní předpisy v souvislosti s požadavky na řízení rizik IKT ve finančním sektoru EU,
- s ohledem na společné doporučení evropských orgánů dohledu Evropské komisi ze dne 10. dubna 2019 o nákladech a přínosech vypracování soudržného rámce pro testování kybernetické odolnosti pro významné účastníky trhu a infrastruktury v rámci celého finančního sektoru EU,
- s ohledem na společnou zprávu evropských orgánů dohledu s názvem „Finanční technologie: regulační pískoviště a centra pro inovace“ ze dne 7. ledna 2019 ⁽⁷⁾,
- s ohledem na pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví ze dne 29. listopadu 2019 týkající se řízení rizik IKT a bezpečnostních rizik,
- s ohledem na zprávu Evropského orgánu pro bankovníctví ze dne 9. ledna 2019 obsahující doporučení pro Evropskou komisi o kryptoaktivech,
- s ohledem na doporučení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy Komisi ze dne 9. ledna 2019 týkající se počátečních nabídek mincí a kryptoaktiv,
- s ohledem na konzultační dokument Evropské komise o rámci EU pro trhy s kryptoaktivy z prosince 2019,
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 27. března 2019 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky ⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2018 o technologiích distribuovaných účetních knih a blockchainech: budování důvěry s vynecháním zprostředkovatelů ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. května 2017 k finančním technologiím („fintech“): vliv technologií na budoucnost finančnictví ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 obsahující doporučení Komisi o občanskoprávních pravidlech pro robotiku ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na studii z dubna 2020 nazvanou „Kryptoaktiva: nejdůležitější vývoj, regulační otázky a odpovědi“, kterou si vyžádal parlamentní Hospodářský a měnový výbor,

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0120161enn.pdf>

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/files/200610-cmu-high-level-forum-final-report_en

⁽⁷⁾ JC 2018 74

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0301.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 11, 13.1.2020, s. 7.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 57.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 239.

Čtvrtek 8. října 2020

- s ohledem na studii z února 2014 s názvem „Aspekty ochrany spotřebitele v oblasti finančních služeb“, kterou si vyžádal parlamentní Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
 - s ohledem na zprávu Evropské centrální banky z července 2019 o dopadech digitalizace maloobchodních plateb na úlohu Eurosystemu jako katalyzátoru,
 - s ohledem na klíčový projev Benoïta Coeurea „Finanční technologie pro lidi“ ze dne 31. ledna 2019,
 - s ohledem na klíčový projev „Neklidné časy úvěrových a platebních systémů: výzva týkající se finančních technologií“, který dne 26. února 2019 pronesl Yves Mersch na 3. výroční konferenci o finančních technologiích a digitálních inovacích,
 - s ohledem na zprávu Rady pro finanční stabilitu ze dne 6. června 2019 s názvem „Decentralizované finanční technologie: zpráva o dopadech na finanční stabilitu, regulaci a správu věcí veřejných“,
 - s ohledem na zprávu Rady pro finanční stabilitu ze dne 14. února 2019 na téma „finanční technologie a struktura trhu finančních služeb: vývoj trhu a možné důsledky pro finanční stabilitu“,
 - s ohledem na zprávu Rady pro finanční stabilitu ze dne 16. července 2018 nazvanou „Kryptoaktiva: zpráva skupině G20 o práci Rady pro finanční stabilitu a normalizačních orgánů“,
 - s ohledem na zprávu Rady pro finanční stabilitu ze dne 27. června 2017 o důsledcích otázek týkajících se finančních technologií, dohledu a regulace, jež zasluhují pozornost orgánů, pro finanční stabilitu,
 - s ohledem na konzultační dokument Rady pro finanční stabilitu ze dne 14. dubna 2020 s názvem „Řešení regulačních otázek a problémů s dozorem a dohledem, které vyvstaly s ohledem na ‚globální stabilní kryptoměny‘“,
 - s ohledem na šetření pracovní skupiny G7 ve věci stabilních kryptoměn z října 2019 týkající se dopadu globálních stabilních kryptoměn,
 - s ohledem na „Pokyny k přístupu k virtuálním aktivům a k poskytovatelům služeb v oblasti virtuálních aktiv založenému na hodnocení rizik“, které vydal v červnu 2019 Finanční akční výbor,
 - s ohledem na doporučení Finančního akčního výboru aktualizovaná v červnu 2019, zejména na doporučení č. 16 týkající se bezhotovostních převodů finančních prostředků,
 - s ohledem na analýzu Banky pro mezinárodní platby z ledna 2020 nazvanou „Politické reakce na finanční technologie: přehled o jednotlivých zemích“,
 - s ohledem na projev Fernanda Restoye „Regulace finančních technologií: k čemu dochází a kde jsou výzvy?“, s nímž dne 16. října 2019 vystoupil na XVI. regionálním politickém dialogu se soukromým a veřejným sektorem ASBA-BID-FELABAN,
 - s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0161/2020),
- A. vzhledem k tomu, že digitální finančníctví je neustále se vyvíjející oblastí finančního sektoru, která si zasluhuje průběžné monitorování a zohledňování jak na úrovni odvětví, tak na regulační úrovni;

Čtvrtek 8. října 2020

- B. vzhledem k tomu, že se vnitřní trh Unie vyznačuje otevřenou hospodářskou soutěží a jeho cílem je vytvořit prostřednictvím regulačního rámce, používání mezinárodních norem, sblížení a spolupráce v oblasti dohledu rovné podmínky; vzhledem k tomu, že strategie Unie v oblasti digitálního finančnictví by se proto měla zakládat na stejných zásadách;
- C. vzhledem k tomu, že při regulaci finančních technologií je nutný přístup založený na rovnováze mezi podporou inovací a zajištěním vysoké míry ochrany investorů a finanční stability;
- D. vzhledem k tomu, že pojem „kryptoaktiva“ se používá k označování široké škály digitálních aktiv, mimo jiné virtuálních měn a mincí, že však někdy pod něj nespádají některé druhy stabilních kryptoměn či tokenů, jako jsou sekuritizované tokeny;
- E. vzhledem k tomu, že dvě nejběžnější charakteristiky schválených kryptoaktiv jsou i) soukromá povaha nároku na základní aktiva, příslušné pohledávky nebo příslušná práva a ii) používání kryptografie a technologie distribuované účetní knihy (DLT) nebo podobné technologie, která je základem pro oběh aktiv a jejich vlastní nebo vnímanou hodnotu;
- F. vzhledem k tomu, že v současné době žádná centrální banka ani veřejný orgán v Unii nevydává ani nezaručuje kryptoaktiva, že kryptoaktiva mohou mít celou řadu použití, mj. jako prostředek směny, pro investiční účely nebo k zajištění přístupu ke zboží a službám;
- G. vzhledem k tomu, že stabilní kryptoměny mají podobné vlastnosti jako kryptoaktiva a nemají podobu žádné konkrétní měny, ale spoléhají na soubor nástrojů, jejichž cílem je minimalizovat kolísání jejich ceny vyjádřené v určité měně; vzhledem k tomu, že kryptoaktiva, včetně stabilních kryptoměn a s nimi spojených technologií, mají potenciál zvýšit účinnost a transparentnost, rozšířit hospodářskou soutěž a nabídnout společnosti významné příležitosti a výhody, protože některá z nich mohou vést k levnějším a rychlejším platbám a nabídnout malým a středním podnikům (MSP) nové zdroje financování; vzhledem k tomu, že soubor nástrojů k omezení fluktuace cen na minimum nebyl testován v situaci, kdy by se pomocí stabilních kryptoměn provádělo značné množství transakcí;
- H. vzhledem k tomu, že veřejná diskuze týkající se soukromě vydávaných stabilních kryptoměn může být spjata s určitými nedostatky platebního systému Unie;
- I. vzhledem k tomu, že stabilní kryptoměny by se mohly stát široce využívaným platebním prostředkem, což by mělo vést k náležitým krokům v oblasti regulace a dohledu;
- J. vzhledem k tomu, že digitální měna vydávaná centrální bankou (Central Bank Digital Currency, CBDC) je založena na koncepci stabilního aktiva, je ze své podstaty státním dluhopisem, a proto se liší od kryptoaktiv; vzhledem k tomu, že Čínská lidová banka zkouší použití digitální měny vydávané centrální bankou Digital Currency Electronic Payment (DCEP); poukazuje na to, že potenciální celosvětové používání DCEP by mohlo mít vliv na mezinárodní obchod a ochranu spotřebitelů;
- K. vzhledem k tomu, že se zvažují možné iniciativy týkající se zavedení digitálních měn vydávaných centrální bankou, a to jak v rámci Unie, tak na celosvětové úrovni;
- L. vzhledem k tomu, že digitální finančnictví má výrazný přeshraniční prvek, který přesahuje úroveň Unie, a proto je nezbytné zajistit v této oblasti mezinárodní spolupráci a vypracování norem a účinný a účelný dohled ze strany Unie;
- M. vzhledem k tomu, že tok kapitálu může být výrazným prvkem rozvoje digitálního finančnictví, který přitahuje přeshraniční investice; zdůrazňuje tedy, že digitální finančnictví může přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti Unie na světových trzích;
- N. vzhledem k tomu, že podle tržních údajů ⁽¹²⁾ existovalo v červnu 2020 na celém světě více než 5 600 kryptoaktiv, jejichž celková tržní kapitalizace přesahovala 260 miliard USD ⁽¹³⁾, z čehož 65 % tvoří pouze bitcoiny;

⁽¹²⁾ <https://coinmarketcap.com>

⁽¹³⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/648779/IPOL_STU\(2020\)648779_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/648779/IPOL_STU(2020)648779_EN.pdf)

Čtvrtek 8. října 2020

- O. vzhledem k tomu, že podle údajů týkajících se trhu dosáhly stabilní kryptoměny v červnu 2020 celkové tržní kapitalizace ve výši 10 miliard, a to ve srovnání s 1,5 miliardy v lednu 2018, a že nehledě na své stále omezené využívání, porovnáme-li je s jinými kryptoměnami, mají potenciál rychle dosáhnout celosvětového rozšíření a široké uživatelské základny, zejména pokud by je převzaly velké technologické společnosti, které využívají jejich sítě;
- P. vzhledem k tomu, že odborníci Evropské centrální banky (ECB) ve své publikaci z roku 2019 ⁽¹⁴⁾ uvedli, že ačkoli jsou kryptoaktiva vysoce spekulativní, nepředstavují bezprostřední hrozbu pro finanční stabilitu; vzhledem k tomu, že tento názor sdílí jak Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) ⁽¹⁵⁾, tak i Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) ⁽¹⁶⁾; vzhledem k tomu, že ke stejným závěrům dospěl Mezinárodní měnový fond (MMF) ve své zprávě o světové finanční stabilitě z roku 2018 i Rada pro finanční stabilitu ve své zprávě z července 2018, ale tato rada se domnívá, že je třeba dále pokračovat v monitorování s ohledem na rychlý vývoj těchto trhů;
- Q. vzhledem k tomu, že jak je uvedeno ve zprávě orgánu EBA, finanční ústavy se v současné době zapojují do poměrně omezených činností spojených s kryptoměnami, jejich zájem o tuto oblast však pravděpodobně poroste, zejména v souvislosti s větším využíváním technologií distribuované účetní knihy; vzhledem k tomu, že k těmto činnostem patří držení kryptoaktiv nebo získávání expozice vůči nim, upisování prvotních nabídek měny (ICO) nebo nabízení služeb v oblasti kryptoměn, jako je poskytování virtuálních peněženek nebo zajišťování směny virtuálních měn; vzhledem k tomu, že stávající obezřetnostní pravidla neodpovídají značné volatilitě a vysokému riziku spojenému s kryptoaktivy;
- R. vzhledem k tomu, že podle výsledků nedávného výzkumu se kryptoaktiva používají především jako spekulativní investice, nikoli jako prostředek k úhradě zboží nebo služeb, které nabízí legálně podnikající obchodník; vzhledem k tomu, že evropské orgány dohledu upozornily, že kryptoaktiva, která nespĺňují klasifikaci finančního nástroje v rámci působnosti finančního nařízení Unie, představují specifická rizika, zejména pokud jde o ochranu investorů a spotřebitelů a o integritu trhu; vzhledem k tomu, že kryptoaktiva mohou zvýšit rizika v oblasti praní peněz, podvodných praktik, daňových úniků a vnějších útoků;
- S. vzhledem k tomu, že zavádění nových technologií může významným způsobem přispět k tomu, aby mohly společnosti nabízející finanční služby dostat svým trvalým povinnostem v oblasti dohledu a dodržování předpisů;
- T. vzhledem k tomu, že pokud jde o nejrůznější kryptoaktiva, která jsou v souladu s předpisy Unie považována za finanční nástroje, jejich klasifikace závisí na příslušných vnitrostátních orgánech uplatňujících vlastní předpisy vycházející z práva Unie, což vede k rozporům v oblasti dohledu a regulačního přístupu a k narušení jednotnosti a rovných podmínek v Unii; vzhledem k tomu, že se jejich klasifikace a začlenění do legislativního rámce Unie neobejde bez problémů, jelikož různá kryptoaktiva mají různé rysy, které se mohou postupem času měnit;
- U. vzhledem k tomu, že prvotní nabídky měny by pro inovativní společnosti a začínající podniky mohly představovat v rané fázi jejich rozvoje alternativní zdroj financování, že však vzhledem ke své vysoce spekulativní povaze a náchylnosti k podvodům vystavují investory také vysokému riziku ztrát; vzhledem k tomu, že podle výroční hospodářské zprávy Banky pro mezinárodní platby z roku 2018 se nejméně u 22,5 % prvotních nabídek měny jedná o podvodné Ponzioho systémy;
- V. vzhledem k tomu, že pokud se na ně bude vztahovat přísný a účelový regulační systém založený na rizicích, mají kryptoaktiva ve stále více digitálně sledovaném světě potenciál zajistit bezpečné snížení nákladů na transakce;
- W. vzhledem k tomu, že digitální finančníctví může řadou způsobů přispět k řešení hospodářských dopadů pandemie COVID-19, pokud jde o důsledky pro občany, MSP a jiné podniky a finanční služby; vzhledem k tomu, že tato pandemie poukázala v členských státech v různé míře na to, jaký potenciál má digitální finančníctví jak pro spotřebitele, tak i pro hospodářství;

⁽¹⁴⁾ https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/articles/2019/html/ecb.ebart201905_03~c83aeaa44c.en.html#toc4

⁽¹⁵⁾ Doporučení orgánu ESMA – Prvotní nabídka měny a kryptoaktiva (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-1391_crypto_advice.pdf)

⁽¹⁶⁾ Zpráva orgánu EBA obsahující doporučení pro Evropskou komisi ohledně kryptoaktiv (<https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/2545547/67493daa-85a8-4429-aa91-e9a5ed880684/EBA%20Report%20on%20crypto%20assets.pdf>).

Čtvrtek 8. října 2020

- X. vzhledem k tomu, že velké technologické společnosti a globální digitální platformy stále častěji nabízejí finanční služby; vzhledem k tomu, že tyto velké subjekty digitálního odvětví úspěšně využívají konkurenčních výhod, jako jsou úspory z rozsahu, rozsáhlé přeshraniční sítě uživatelů, snadný přístup k finančním prostředkům a schopnost získávat značné množství údajů poskytovaných uživateli prostřednictvím technologií na zpracování dat, jako jsou analýzy dat velkého objemu, které představují v mnoha ohledech obrovskou výhodu; vzhledem k tomu, že přítomnost technologických gigantů na trhu s finančními technologiemi může ohrozit spravedlivou hospodářskou soutěž a inovace;
- Y. vzhledem k tomu, že nedávno odhalené podvody spojené s firmami v odvětví finančních technologií poukazují na to, že rizika, která ohrožují ochranu spotřebitelů a investorů a jsou spojena s nedostatky ve finančním výkaznictví, s podvody a postupy na zajištění solventnosti, je nutné posuzovat v celkovém kontextu;
- Z. vzhledem k tomu, že v posledních letech došlo k podstatnému navýšení podílu bezhotovostních plateb; vzhledem k tomu, že dokonalejší rámec pro bezhotovostní transakce by neměl oslabit možnost využívat hotovost jakožto platební prostředek;
- AA. vzhledem k tomu, že finanční odvětví je největším uživatelem informačních a komunikačních technologií (IKT) na světě a představuje přibližně jednu pětinu všech výdajů na IKT;
- AB. vzhledem k tomu, že používání nových technologií ve finančním odvětví může přinášet nová rizika, jež je třeba upravit předpisy a monitorovat, aby byla zajištěna finanční stabilita, integrita vnitřního trhu a ochrana spotřebitelů;
- AC. vzhledem k tomu, že zvýšené využívání umělé inteligence ve finančních službách povede k nutnosti zajistit větší provozní odolnost, náležitý a odpovídající dohled a ochranu údajů, jak to stanovují právní předpisy Unie;
- AD. vzhledem k tomu, že nové provozní problémy, zejména rizika v oblasti IKT a bezpečnostní rizika, mohou být příčinou systémových rizik ve finančním odvětví; tato nová rizika je třeba řešit vhodnými opatřeními, jak uvedla Evropská rada pro systémová rizika ⁽¹⁷⁾;
- AE. vzhledem k tomu, že ve stávajícím souboru pravidel EU pro finanční služby se k otázce ustanovení o provozních rizicích přistupuje nejednotně;
- AF. vzhledem k tomu, že rizika v oblasti IKT a bezpečnostní rizika, jimž čelí finanční odvětví, a úroveň integrace odvětví na úrovni Unie vyžadují konkrétní a modernější opatření, která budou vycházet ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. července 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii ale jdou i nad rámec této směrnice ⁽¹⁸⁾;
- AG. vzhledem k tomu, že kybernetická odolnost je nedílnou součástí práce na provozní odolnosti finančních institucí, již se věnují orgány na celosvětové úrovni;
- AH. vzhledem k tomu, že fungující udržitelný a odolný finanční trh Unie by měl být schopen účinně přidělovat kapitál a rozdělovat rizika a zajistit co největší zapojení občanů do využívání finančních služeb;
- AI. vzhledem k tomu, že používání služeb cloudového computingu může poskytovatelům finančních služeb poskytnout ve srovnání s tradičními lokálními řešeními významné výhody, pokud jde o provozní odolnost a účinnost, že však přináší další problémy týkající se bezpečnosti údajů a procesů, zachování provozu v případě výpadku elektřiny a celkového ohrožení kybernetickou trestnou činností;

⁽¹⁷⁾ <https://www.esrb.europa.eu/news/pr/date/2020/html/esrb.pr200107~29129d5701.en.html>

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. L 194, 19.7.2016, s. 1.

Čtvrtek 8. října 2020

- AJ. vzhledem k tomu, že je nutné zajistit stejné podmínky pro firmy poskytující finanční služby jako pro technologické firmy, aby si tak všechny firmy mohly konkurovat za rovných podmínek podle zásady „stejná rizika, stejná činnost, stejná právní úprava“;
- AK. vzhledem k tomu, že zavedení digitálních finančních služeb by nemělo vést k možnosti libovolného výběru regulatorního prostředí, ani ke snížení ochrany spotřebitelů, omezení bezpečnosti nebo rizikům ohrožujícím finanční stabilitu;
- AL. vzhledem k tomu, že mnoho velkých unijních finančních ústavů spoléhá v oblasti služeb cloudového computingu na poskytovatele ze třetích zemí;
- AM. vzhledem k tomu, že Evropský sbor pro ochranu osobních údajů hraje důležitou úlohu, pokud jde o to, aby společnosti pochopily své povinnosti týkající se dodržování obecného nařízení o ochraně údajů;
- AN. vzhledem k tomu, že původce kryptoaktiv není obvykle znám a že tato aktiva na rozdíl od stabilních kryptoměn, sekuritizovaných tokenů a žetonů komoditního typu, jejichž původce znám je, nevytvářejí finanční nárok na podkladové aktivum;
- AO. vzhledem k tomu, že ačkoliv tokeny vydávané podnikateli formou nároku na peněžní tok, kapitálových pohledávek a nároků na budoucí produkt/službu lze klasifikovat alternativními způsoby, jejich klasifikace v právu Unie by měla zajišťovat předvídatelnost regulace a jednotnost na evropských trzích; vzhledem k tomu, že při technologicky relevantní a funkční regulaci tokenů by se mělo přihlížet k potenciálním hybridním koncepcím a že by tato regulace měla vytvořit definice, které by zajistily co nejvyšší ochranu zákazníků a investorů, vedly k vyšší právní jistotě a využily značný potenciál těchto nástrojů při financování rizikových podnikatelských projektů; vzhledem k tomu, že pro klasifikaci tokenů je důležitým ukazatelem jejich základní ekonomická funkce;
- AP. vzhledem k tomu, že Finanční akční výbor schválil širokou definici virtuální měny a doporučil, aby se povinnosti související s bojem proti praní peněz a financování terorismu vztahovaly také na veškeré fyzické nebo právnické osoby, které provozují příslušnou činnost, včetně směňování kryptoaktiv, jejich převodů a využívání a poskytování finančních služeb týkajících se prvotní nabídky měny;
- AQ. vzhledem k tomu, že praní peněz představuje zásadní hrozbu, které je v oblasti digitálního finančnictví nutné předcházet; vzhledem k tomu, že ačkoliv digitální finančnictví může zlepšit finanční inkluzi, měl by stále existovat komplexní systém pro dodržování zásady „poznej svého klienta“ a pro boj proti praní peněz, jak stanoví právní předpisy Unie; vzhledem k tomu, že i když lze kryptoaktiv využívat k nezákonné činnosti, jejich regulatorní status platebního prostředku místo prostředku směny může zlepšit sledování a prevenci finančních trestných činů;
- AR. vzhledem k tomu, že lepší konektivita, internet věcí a interakce mezi lidmi a stroji mohou vést k lepším zkušenostem s finančními službami, ale že se k nim pojí také nová rizika, pokud jde o ochranu soukromí a osobních údajů, kvalitu této interakce, řízení provozních rizik a problémy týkající se kybernetické bezpečnosti;

Doporučení:**Obecné úvahy**

1. vítá skutečnost, že Komise přijala balíček právních předpisů v oblasti digitálních financí, který zahrnuje dva legislativní návrhy týkající se kryptoaktiv a provozní odolnosti; domnívá se, že návrh Komise týkající se kryptoaktiv, jakož i provozní a kybernetické odolnosti, je vzhledem k nedávnému vývoji v Unii a na globálních trzích vhodně načasovaný, užitečný a nezbytný a představuje zásadní krok směrem k právní jasnosti a vytvoření nového regulačního režimu; vyjadřuje však politování nad tím, že Komise náležitě nereagovala na problémy týkající se praní peněz, financování terorismu a trestné činnosti související s kryptoaktivy, které zůstávají z velké části nevyřešeny; žádá Komisi, aby v souladu s doporučeními uvedenými v příloze této zprávy přijala v těchto oblastech bezodkladná opatření;

Čtvrtek 8. října 2020

2. domnívá se, že digitální finančníctví, které hraje klíčovou roli v rozvoji finančních aktivit, bude nedílnou součástí úspěchu unie kapitálových trhů, neboť bude moci podnikům i občanům nabídnout více možností k financování i investicím, a vybízí Komisi, aby zvážila, jak posílit inovátory, tedy využít výhod finančních technologií k podpoře budoucí integrace kapitálových trhů, zapojení drobných investorů v Unii a ke zvýšení jejího celosvětového významu;

3. poukazuje na větší význam sledování a přehodnocení opatření týkajících se regulace digitálního finančníctví, zejména s ohledem na rostoucí význam, který toto odvětví získalo v průběhu pandemie COVID-19; dále zdůrazňuje, že prostřednictvím vhodného regulačního rámce a ustanovení v oblasti ochrany spotřebitelů je třeba řešit specifická rizika, která s sebou digitální finančníctví nese na úrovni regulace a dohledu;

4. zdůrazňuje, že je důležité, aby s ohledem na to, že digitální finančníctví často působí ve více jurisdikcích, Komise při vypracovávání mezinárodních norem svou činnost sladila s mezinárodními fóry a regulačními orgány, aniž by bylo dotčeno právo Unie přijímat regulační ustanovení a ustanovení týkající se dohledu, která jsou relevantní pro unijní prostředí; připomíná zejména, že je nutné zajistit interoperabilitu regulačního rámce Unie s mezinárodně dohodnutými zásadami;

5. konstatuje, že vývoj celé řady technologií spojených s digitálním finančníctvím je stále v plenkách; zdůrazňuje, že všechna nová legislativní opatření proto musí být podrobena důkladnému a prozíravému posouzení rizik a přínosů pro spotřebitele a finanční stabilitu; vyzývá Komisi, aby do své činnosti v oblasti digitálního finančníctví zavedla přiměřený, meziodvětvový a holistický přístup založený na rizicích a orientovaný na výsledky;

6. vyzývá Komisi, aby využila znalostí a zkušeností z Evropského fóra pro usnadnění inovací a jednala jako první iniciátor s cílem vytvořit příznivé a udržitelné prostředí pro evropská centra a firmy působící v oblasti finančních technologií i pro zavedené subjekty v oblasti finančníctví, které využívají finanční technologie, aby se taková centra, firmy a subjekty mohly rozšiřovat, byly atraktivní pro zahraniční investice a posilovaly přítomnost Unie na globálních trzích;

7. domnívá se v tomto ohledu, že digitální finančníctví by se mělo považovat za základní účinný nástroj pro evropské MSP, který je schopen zajistit rychlá řešení v reálném čase odrážející jejich finanční potřeby; domnívá se, že digitální finančníctví má potenciál zaplnit mezery ve financování MSP;

8. zdůrazňuje, že všechna opatření přijatá na úrovni Unie by měla zajistit, aby měli účastníci trhu, od malých až po ty velké, regulační prostor k inovacím, a aby veškeré nové nebo aktualizované právní předpisy a dohled v oblasti digitálního finančníctví odrážely tyto zásady:

- a) pro stejnou činnost a stejné služby a s nimi spojená podobná rizika by měly platit stejná pravidla;
- b) proporcionalita a technologická neutralita;
- c) přístup založený na posouzení rizik, transparentnosti a zodpovědnosti;
- d) dodržování základních práv, konkrétně ochrany soukromí a osobních údajů, která jsou zaručena v článcích 7 a 8 Listiny základních práv Evropské unie;
- e) vysoká úroveň ochrany spotřebitelů a investorů;
- f) rovné podmínky;
- g) přístup, který bude příznivý pro inovace;

9. poukazuje na to, že všechna nová nebo aktualizovaná opatření přijatá na úrovni Unie by měla zohledňovat rychlý vývoj na expandujících trzích s kryptoaktivy a počátečními nabídkami mincí; zdůrazňuje, že na celém vnitřním trhu je třeba zajistit rovné podmínky a zabránit spekulativnímu výběru nejpříznivější jurisdikce a regulatorní arbitráži; varuje, že taková opatření by neměla připravovat podniky, zejména MSP, o příležitosti k růstu a měla by nabídnout udržitelný ekosystém pro rozvoj digitálního finančníctví v rámci vnitřního trhu a současně zajistit finanční stabilitu, integritu trhu a ochranu investorů a spotřebitelů;

Čtvrtek 8. října 2020

10. poukazuje na to, že regulační pískoviště a inovační centra mají potenciál k tomu, aby byla užitečným nástrojem, díky němuž by firmy v oblasti digitálního finančnictví mohly testovat inovativní finanční produkty, finanční služby nebo podnikatelské modely v chráněném prostředí a příslušné orgány by mohly tyto činnosti lépe pochopit a získat odborné znalosti pro regulaci vznikajících technologií, čímž by se usnadňoval dialog mezi podniky a regulátory; podtrhuje však, že mohou také představovat značná rizika pro ochranu spotřebitelů a investorů a umožňovat finanční podvody a zároveň vést k nebezpečí, že dojde k roztržitosti dohledu a regulatorní arbitráži;

11. zdůrazňuje, že každé takové pískoviště, včetně celoevropského pískoviště, by mělo usilovat o nalezení rovnováhy mezi cíli spočívajícími v podpoře inovací a finanční stability a ochranou investorů a spotřebitelů, a brát při tom ohled na velikost, systémový význam a přeshraniční činnosti dotčených podniků; vyzývá Komisi, aby vypracovala společný unijní rámec pro celoevropské pískoviště pro digitální finanční služby, neboť takový rámec by zajistil dodatečné výhody z hlediska finančních inovací a stability a menší roztržitosti dohledu;

12. zdůrazňuje význam trojúhelníku důvěry, ověřování totožnosti a údajů, aby se zajistilo, že hospodářské subjekty, investoři, spotřebitelé a orgány dohledu budou mít důvěru v digitální finančnictví;

13. domnívá se, že je vhodné podrobněji analyzovat iniciativy zavádění digitálních měn vydávaných centrálními bankami, a to jak v rámci Unie, tak na celosvětové úrovni; vyzývá ECB, aby zvažila provedení komplexního posouzení dopadů s cílem představit budoucí možnosti pro zavádění takových měn, včetně analýzy příležitostí a rizik spojených se zavedením digitálního eura; domnívá se, že při tomto posouzení by měla být rovněž zohledněna úloha souvisejících technologií; dále vyzývá unijní orgány dohledu, aby v této oblasti podporovaly další výzkum, a vyzývá Komisi a ECB, aby navázaly dialog na mezinárodní úrovni s cílem globálně posoudit případné přínosy a dopady širšího využití zavádění digitálních měn vydávaných centrálními bankami;

14. domnívá se, že parametry a zásady posouzení dopadu a následné analýzy by měly vycházet z úlohy digitálních měn vydávaných centrálními bankami při snižování oběhu hotovosti, zajišťování důvěry lidí ve finanční systém, zajišťování větší finanční inkluze a přístupu k veřejným platebním prostředkům a současně zaručení finanční a měnové stability;

15. zdůrazňuje, že za účelem vytvoření společného unijního rámce je nutné výraznější sblížení v otázkách regulace a dohledu; zdůrazňuje, že pokud jde o usnadnění tohoto procesu, hrají klíčovou úlohu evropské orgány dohledu; vyzývá ke strukturovanému dialogu mezi evropskými orgány dohledu a příslušnými vnitrostátními orgány, který by měl být zaměřen na stávající náročné úkoly v oblasti dohledu a na sblížování postupů tak, aby byl dohled na všech úrovních ucelený, zejména pokud jde o digitální finančnictví, praní peněz, ochranu soukromí a údajů a problémy a možnosti spjaté s kybernetickou bezpečností; domnívá se, že tento strukturovaný dialog by se měl v oblasti digitálního finančnictví zaměřit na omezení arbitráže a dohledu nad hospodářskou soutěží a další stávající překážky pro přeshraniční operace;

16. navrhuje, aby byl zřízen jediný evropský orgán dohledu, který by na základě společného souboru pravidel a pravomocí pro zásahy do produktů úzce spolupracoval s ostatními evropskými orgány dohledu a vnitrostátními orgány, a to v těchto oblastech činností spojených s kryptoaktivy: činnost poskytovatelů služeb výměny mezi virtuálními měnami a měnami s nuceným oběhem, poskytovatelů virtuálních peněženek a všech ostatních poskytovatelů služeb v oblasti virtuálních aktiv, na něž se vztahují normy Finančního akčního výboru; současně konstatuje, že je nutné zajistit, aby se tento evropský orgán dohledu někomu zodpovídal, a zavést pro kroky tohoto orgánu postup soudního přezkumu; v tomto ohledu bere na vědomí návrh nařízení o trzích s kryptoaktivy, který dne 24. září 2020 předložila Komise; zdůrazňuje, že jediný orgán dohledu by měl ve spolupráci s ostatními příslušnými orgány pro dohled na úrovni Unie vykonávat dohled nad činnostmi spojenými s kryptoaktivy s významným přeshraničním prvkem v Unii a měl by vytvořit vhodné interní struktury, aby mohl na úrovni Unie zajišťovat účinný a účelný dohled nad kryptoaktivy;

17. souhlasí s postojem ECB, pokud jde o význam hotovostních peněz coby zákonného platidla; zdůrazňuje, že pokrok na poli virtuálních měn a digitálních plateb nesmí vést k omezení plateb v hotovosti nebo ke zrušení hotovosti;

Čtvrtek 8. října 2020

18. zdůrazňuje, že je znepokojen environmentálním dopadem těžby kryptoměn; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí řešení zaměřená na snížení ekologické stopy hlavních kryptoměn; vyzývá Komisi, aby to zohlednila ve všech budoucích regulačních iniciativách a aby měla na zřeteli závazek EU k plnění cílů udržitelného rozvoje a k nezbytné transformaci na klimaticky neutrální společnost nejpozději do roku 2050;

Vymezení rámce pro kryptoaktiva

19. domnívá se, že vytvoření komplexní celoevropské taxonomie pro nové produkty, jako jsou kryptoaktiva, je nezbytným krokem k posílení společného porozumění, usnadnění spolupráce napříč jurisdikcemi a zajištění větší právní jistoty pro účastníky trhu zapojené do přeshraniční činnosti; doporučuje zohlednit stávající vnitrostátní rámce pro regulaci a dohled; poukazuje na význam mezinárodní spolupráce a celosvětových iniciativ, pokud jde o rámec Unie pro kryptoaktiva, zejména s ohledem na jejich bezhraniční povahu;

20. domnívá se, že vhodnější by mohlo být vypracování vzoru s otevřenou taxonomií na úrovni Unie, který by zohledňoval tento vyvíjející se segment trhu a sloužil by jako základ pro náležité legislativní nebo regulační kroky; domnívá se však, že pro právní kvalifikaci kryptoaktiv neexistuje žádné univerzální řešení, a proto je důležitý rámec, který dá orgánům dohledu možnost monitorovat a přizpůsobovat;

21. zdůrazňuje, že začínající podniky zaměřené na spotřebitele často vytvářejí inovativní finanční služby, z nichž mají prospěch občané a společnosti Unie, a že každý legislativní rámec by měl být koncipován tak, aby posiloval další inovace a možnosti spotřebitelů vybrat si z nabídky finančních služeb;

22. konstatuje, že kvůli neexistující společné regulaci kryptoaktiv na úrovni EU již členské státy začaly jednostranně přijímat legislativní opatření a opatření v oblasti dohledu a čelí rostoucímu tlaku, aby jednaly v zájmu ochrany spotřebitele; poukazuje na to, že různé výklady a nekoordinované strategie členských států mohou vést k roztržitému trhu, zvýšit právní nejistotu, narušit rovné podmínky a vytvořit příležitosti pro regulatorní arbitráž;

23. domnívá se proto, že jakákoli další kategorizace by měla být vyvážená a pružná, aby se mohla přizpůsobovat vyvíjejícím se podnikatelským modelům a rizikům a aby bylo možné dát prostor inovacím a konkurenceschopnosti v tomto odvětví a zároveň zajistit, aby v jakékoli rané fázi mohla být odhalena a zmírněna rizika;

24. dále zdůrazňuje, že je nutné vyjasnit pokyny týkající se platných regulačních a obezřetnostních procesů, aby byla zajištěna regulatorní jistota a stanoven vhodný dohled a obezřetnostní zacházení s kryptoaktivy; sdílí názor Basilejského výboru a orgánu EBA, že banky, které pořizují kryptoaktiva, by měly při zacházení s nimi uplatňovat konzervativní obezřetnostní metody zacházení, zejména v případě vysoce rizikových kryptoaktiv;

25. domnívá se, že regulované finanční instituce, zejména úvěrové instituce a penzijní fondy, mají podléhat zvláštním limitům pro maximální expozici, a to s ohledem na případná rizika, která mohou ohrozit ochranu spotřebitelů a investorů a finanční stabilitu a která jsou spojena s vysokou mírou činnosti související s kryptoaktivy; dále souhlasí s názorem, že naprosto klíčový význam má výrazná náležité péče, spolehlivá správa a řízení rizik, plné zveřejňování všech expozic i aktivní dialog s orgány dohledu; domnívá se, že chystaná revize rámce pro kapitálové požadavky by měla zahrnovat návrhy na změny vypracované v tomto duchu;

26. domnívá se, že na všechny subjekty a účastníky, kteří se zabývají činností spojenou s kryptoaktivy, by se měly vztahovat normy platného stávajícího regulačního rámce; dále podtrhuje, že je nutné vypracovat legislativní ustanovení a mechanismy pro zajištění toho, aby regulační normy stanovené pro činnosti spojené s kryptoaktivy, zejména ty, které souvisejí s ochranou spotřebitele a bojem proti praní peněz a financování terorismu, byly vymáhány i tehdy, pokud jsou tyto činnosti nebo služby poskytovány nebo provozovány ze zemí mimo Unii; mimoto zdůrazňuje nutnost zavést zvláštní pravidla pro transparentnost a integritu trhu, jež budou přinejmenším ekvivalentní pravidlům směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU⁽¹⁹⁾ (MiFID II), která budou platit pro všechny vydavatele či sponzory kryptoaktiv a stanoví přísná pravidla pro poskytování informací potenciálním klientům, které by měly být jasné a nezavádějící, jakož i požadavky na posuzování vhodnosti;

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349.

Čtvrtek 8. října 2020

27. domnívá se, že kryptoaktiva, která se hojně používají nezákonnými způsoby, by neměla být legalizována tím, že by se na ně vztahoval stávající regulační režim; zdůrazňuje, že jakákoli nežádoucí legalizace by ohrožovala ochranu spotřebitelů a narušila integritu trhu; vyzývá proto Komisi, aby stanovila přísná pravidla pro varování případných klientů a zajistila, aby příslušné orgány disponovaly nezbytnými pravomocemi k intervencím, kterými by omezily nebo zakázaly operace nebo aktivity v kryptoaktivech, které se používají převážně k nezákonným účelům;

28. zdůrazňuje, že jakmile bude k dispozici taxonomie, měla by být do procesu dohledu a hodnocení plně zakomponována rizika spojená s držením kryptoaktiv nebo s expozicemi kryptoaktivům; v této souvislosti zdůrazňuje, že je nutné stanovit adekvátní a standardizované požadavky na zveřejňování informací o všech velkých expozicích nebo službách souvisejících s kryptoaktivy;

29. poukazuje na to, že bude nutné řešit mezery ve stávajících právních předpisech Unie pomocí cílených změn a vytvořit regulační režimy šité na míru novým a vyvíjejícím se činnostem souvisejícím s kryptoaktivy, jako jsou počáteční nabídky mincí nebo počáteční nabídky výměn; konstatuje, že některé typy kryptoaktiv by mohly být začleněny do stávajícího regulačního rámce, např. jako „převoditelné cenné papíry“, jak jsou definovány ve směrnici MiFID II; domnívá se, že s kryptoaktivy, která by mohla patřit do působnosti směrnice MiFID II, by se mělo zacházet stejně jako s jinými převoditelnými cennými papíry, na něž se vztahuje tentýž režim, a že jako taková by tato kryptoaktiva spíše než legislativní rámec šitý na míru potřebovala cílené změny v příslušných ustanoveních směrnice MiFID II;

30. zdůrazňuje, že je nutné harmonizovaným způsobem a na úrovni Unie regulovat určitá kryptoaktiva, která nepatří do působnosti směrnice MiFID II;

31. konstatuje, že stabilní kryptoměny představují jedinečnou kategorii kryptoaktiv; poukazuje na to, že používání stabilních kryptoměn není v Unii prozatím příliš rozšířené; zdůrazňuje však, že jejich široké přijetí by mohlo představovat významné ohrožení finanční stability a transmise měnové politiky a demokratické kontroly; vítá proto skutečnost, že Komise přijala legislativní rámec, který mimo jiné hodlá zajistit, aby mezi stabilními kryptoměnami a měnami s nuceným oběhem existoval stabilní směnný kurz a aby bylo možné příslušné stabilní kryptoměny kdykoli zpětně v nominální hodnotě směnít za měny s nuceným oběhem; zdůrazňuje však, že je třeba, aby všichni emitenti stabilních kryptoměn měli zákonnou povinnost poskytnout držiteli přímou pohledávku a kdykoli stabilní kryptoměny zpětně směnít v nominální hodnotě na měny s nuceným oběhem a za tímto účelem zavést odpovídající mechanismy pro zabezpečení a oddělení stabilizačních rezerv;

32. zdůrazňuje, že počáteční nabídky mincí a počáteční nabídky výměn by mohly zvýšit přístup MSP, inovativních startupů a rozvíjejících se podniků k financování a urychlit přenos technologií a mohou být klíčovou součástí unie kapitálových trhů; nicméně připomíná, že různé orgány dohledu varovaly před počátečními nabídkami mincí vzhledem k nedostatku jejich transparentnosti a požadavků na zveřejňování, což může potenciálně přivodit rizika jak pro investory, tak i pro spotřebitele;

33. vyzývá Komisi, aby proto posoudila výhody předložení návrhu legislativního rámce pro počáteční nabídky mincí a počáteční nabídky výměn v zájmu zvýšení transparentnosti, právní jistoty, ochrany investorů a spotřebitelů a zmírnění rizik vyplývajících z informační asymetrie, podvodného chování a nezákonných aktivit; trvá na tom, aby dohled nad tímto rámcem a jeho monitorování byly koordinovány na úrovni Unie;

34. zdůrazňuje, že společný rámec Unie pro kryptoaktiva by měl přispět k zachování vysoké úrovně ochrany spotřebitelů a investorů, integrity trhu a finanční stability, posílit uplatňování ustanovení pro boj proti praní peněz, jako jsou povinnosti vyplývající ze zásady „poznej svého klienta“, pokud jde o subjekty zapojené do transakcí spjatých s kryptoaktivy pouze s výjimkou příležitostných transakcí pod minimální limit, a zlepšit dohled nad výchozími technologiemi tak, aby orgány vyšetřující trestný čin mohly spolehlivě a bez nadměrného úsilí identifikovat poslední příjemce platebních transakcí;

35. je znepokojen výsledky nedávného výzkumu⁽²⁰⁾, který ukázal, že polovina transakcí spojených s kryptoaktivy souvisí s nezákonnou činností, např. nákupem nebo prodejem nezákonného zboží nebo služeb, praním peněz a platbami při útocích vyděračských virů (ransomware); upozorňuje na nedávná zjištění, podle nichž ročně dojde k nezákonné činnosti v bitcoinové měně v hodnotě 76 miliard USD;

⁽²⁰⁾ V elektronické formě k dispozici na <https://ssrn.com/abstract=3102645>.

Čtvrtek 8. října 2020

36. znovu opakuje, že je zapotřebí účinně řešit rizika praní peněz a financování terorismu vyplývající z přeshraničních činností a nových technologií, zejména rizika, která jsou spojena s kryptoaktivy;

37. zdůrazňuje, že stávající mezery v úpravě kryptoaktiv v rámci pro boj proti praní peněz, jako je např. uplatňování zásady „poznej svého klienta“, vedou k vytváření nerovných podmínek pro různé typy finančních činností; domnívá se, že ustanovení o boji proti praní peněz a financování terorismu určená pro poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy by měla být zpřísněna i pro zahraniční poskytovatele, kteří své služby nabízejí v Unii; zdůrazňuje, že je zapotřebí vypracovat komplexní definici „virtuálních aktiv“, která by lépe odrážela povahu a funkci kryptoaktiv pro účely boje proti praní peněz a financování terorismu; upozorňuje na to, že je nutné aktualizovat také definici financování terorismu tak, aby adekvátně pokrývala kryptoaktiva;

38. bere na vědomí aktualizované znění doporučení č. 16 Finančního akčního výboru ohledně plnění oznamovací povinnosti (tzv. *travelling rule*) poskytovateli služeb virtuálních aktiv a vyzývá Komisi, aby prozkoumala jeho dopady na kryptoměny a poskytovatele elektronických peněženek v rámci působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES⁽²¹⁾,

39. dále vyzývá Komisi, aby v souladu s doporučeními Finančního akčního výboru a orgánu ESMA rozšířila kategorii povinných osob v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu s cílem zajistit, aby se na všechny činnosti zahrnující kryptoaktiva, tj. na poskytovatele výměn virtuálních měn, jiné kategorie správců virtuálních peněženek a počáteční nabídky mincí, vztahovaly stejné povinnosti v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

40. domnívá se, že při expanzi digitálního finančnictví by neměl být nikdo opomenut a že dostupnost těchto řešení pro spotřebitele a retailové investory musí jít ruku v ruce s větším úsilím o zajištění transparentnosti, veřejného povědomí a přístupu k informacím; vyzývá Komisi a členské státy, aby investovaly do programů na zvýšení digitální a finanční gramotnosti;

41. konstatuje, že zavedení digitální měny vytvořené jakoukoli centrální bankou je spojeno se značnými problémy a riziky (např. riziky pro finanční stabilitu a ochranu vkladů, důsledky pro transmisní mechanismus měnové politiky, dopady na zprostředkování úvěrů, nahrazení jiných platebních prostředků, vytlačení soukromých účastníků trhu apod.) a ta by mohla snadno převážit nad předpokládanými výhodami vnitrostátních digitálních měn vydávaných centrální bankou;

42. konstatuje, že některé pocítované nedostatky evropského platebního systému by mohly být vyřešeny postupným zlepšováním existujícího režimu, např. větším zaváděním nákladově efektivních okamžitých plateb;

Společný přístup ke kybernetické odolnosti finančního odvětví

43. poukazuje na to, že rostoucí digitalizace finančních služeb i zadávání IT řešení nebo údržby externím dodavatelům, jako jsou poskytovatelé cloud computingu, mohou pomoci zejména začínajícím podnikům s inovacemi a s přístupem k technologiím, na které by jinak nedosáhly; varuje však před tím, že se stále výrazněji projevuje expozice finančních institucí a trhů vůči narušení způsobenému vnitřními selháními, vnějšími útoky nebo důsledky finančních problémů a proto je v tomto vyvíjejícím se prostředí nutné důkladně posuzovat provozní rizika; domnívá se proto, že hlavním cílem jakýchkoli navržených právních předpisů by v tomto ohledu měla být bezpečnost, odolnost a účinnost;

44. bere na vědomí skutečnost, že ačkoli je dobře známo, že je obtížné vyčíslit celkové náklady na kybernetické útoky, toto odvětví odhaduje, že v roce 2018 se pro celosvětovou ekonomiku pohybovaly mezi 45 a 654 miliardami USD;

⁽²¹⁾ Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73.

Čtvrtek 8. října 2020

45. poukazuje na to, že finanční odvětví bylo tradičně hlavním terčem pachatelů kybernetických trestných činů hledajících finanční zisk;

46. je znepokojen analýzou Evropské rady pro systémová rizika, jež ukazuje, že je zcela představitelné, že by se kybernetický útok mohl vyvinout v systémovou kybernetickou krizi ohrožující finanční stabilitu ⁽²²⁾;

47. poukazuje na to, že některé odvětvové právní předpisy Unie v oblasti finančních služeb již obsahují konkrétní požadavky v oblasti řízení bezpečnosti informací, ovšem není tomu tak v jiných právních předpisech Unie o finančních službách; připomíná, že orgány dohledu vydaly varování spotřebitelům, pokud jde o počáteční nabídky mincí, protože nedostatek patřičné transparentnosti a požadavků na zveřejňování může být zdrojem potenciálních a závažných rizik pro investory;

48. vyzývá Komisi, aby s cílem řešit veškeré nesrovnalosti, mezery a nedostatky, které byly odhaleny v příslušných právních předpisech, navrhla pro finanční odvětví Unie legislativní změny v oblasti požadavků na IKT a kybernetickou bezpečnost a zohlednila v nich mezinárodní normy; v tomto ohledu vyzývá Komisi, aby uvažovala o tom, že je nutné mít obezřetnostní dohled nad poskytovateli IKT, pokud vezmeme v potaz rizika týkající se koncentrace a nákaz, jež může přinést značná závislost odvětví finančních služeb na malém počtu poskytovatelů IKT a služeb cloudového computingu;

49. domnívá se, že by se tyto změny měly zaměřit na čtyři klíčové oblasti:

- a) modernizaci správy IKT a řízení rizik a soulad s mezinárodními normami;
- b) sladění pravidel pro podávání zpráv, pokud jde o incidenty v oblasti IKT;
- c) společný rámec pro testování penetrace a provozní odolnosti ve všech finančních odvětvích;
- d) dohled nad poskytovateli kritických IKT, které jsou třetími stranami, a minimální normy pro ně;

50. zdůrazňuje, že je třeba více sdílet informace, zejména o incidentech, a posílit koordinaci mezi příslušnými regulačními orgány a orgány dohledu a že je třeba zohlednit, že budování odolnosti a připravenosti na řešení velkého počtu kybernetických a provozních incidentů vyžaduje účinnou spolupráci nejen na přeshraniční úrovni, ale i napříč různými odvětvími; je toho názoru, že je to zapotřebí provést prostřednictvím určitých pravomocí, které budou uděleny orgánům dohledu, aby mohly účinněji dohlížet na činnosti třetích stran, zejména prostřednictvím práv na kontrolu, práv auditu a sankčních práv;

51. vyzývá Komisi, aby posílila spolupráci na mezinárodním poli s cílem usnadnit vývoj mezinárodních norem, pokud jde o cloudový computing a outsourcing; dále vyzývá k tomu, aby bylo na základě analýzy posouzeno, zda jsou zapotřebí opatření, která by byla specifická pro Unii a jež by uvedla dohled nad cloudovým computingem a outsourcingem do souladu s úrovní dohledu nad staršími systémy; poukazuje na to, že v těchto oblastech je rovněž nutné vypracovat mezinárodní normy; zastává názor, že ačkoli odpovědnost za soulad mají provozovatelé finančních služeb, dohled nad poskytovateli kritických produktů, kteří představují třetí stranu, by se měl zaměřovat na monitorování rizik spojených s koncentrací, rizik ohrožujících finanční stabilitu a na zajištění spolupráce s příslušnými orgány; je toho názoru, že je to třeba provést prostřednictvím určitých pravomocí, které budou uděleny orgánům dohledu, aby mohly účinněji dohlížet na činnosti třetích stran, zejména prostřednictvím práv na kontrolu, práv auditu a sankčních práv;

52. zdůrazňuje, že odolnost finančního systému vyžaduje silný technologický rámec pro dohled a vyspělé technické aplikace ve finančních službách; zdůrazňuje potřebu konkrétní strategie pro větší využívání regulační technologie (RegTech) a technologie dohledu (SupTech);

53. vyzývá Komisi a orgány dohledu, aby zavedly nelegislativní kroky na posílení operační připravenosti finančního odvětví na rozsáhlé kybernetické a provozní incidenty, a to prostřednictvím společných cvičení, operačních protokolů („playbooks“), nástrojů bezpečné spolupráce a investic do posílení kritických infrastruktur a evropských rezervních kapacit; poukazuje na to, že je třeba, aby orgány dohledu měly domácí zkušenosti a odpovídající zdroje na provádění takových cvičení a opatření dohledu;

⁽²²⁾ ESRB zveřejnila v únoru 2020 zprávu o systematických kybernetických útocích, (<https://www.esrb.europa.eu/news/pr/date/2020/html/esrb.pr200219~61abad5f20.en.html>)

Čtvrtek 8. října 2020

54. vyzývá Komisi, aby posoudila a monitorovala rizika možných transakcí na černém trhu, praní peněz, financování terorismu, podvodů a daňových úniků a dalších trestných činností;

Údaje

55. připomíná, že shromažďování a analýza údajů mají pro digitální finančníctví mimořádný význam, a zdůrazňuje proto, že je třeba důsledně a technologicky neutrálním způsobem uplatňovat stávající právní předpisy týkající se údajů; poukazuje na to, že jednou z klíčových technologií pro posílení konkurenceschopnosti Unie na globální úrovni je umělá inteligence;

56. poukazuje na to, že pokud jde o ochranu osobních údajů, je Unie subjektem, který stanovuje normy v celosvětovém měřítku; zdůrazňuje, že předávání a využívání osobních i neosobních údajů v odvětví finančních služeb by mělo probíhat v souladu se všemi relevantními právními předpisy Unie a mezinárodními dohodami a současně umožňovat legální a bezpečný tok údajů potřebných k expanzi inovativních finančních iniciativ;

57. zdůrazňuje, že pro rozšíření inovativního financování je v Unii zapotřebí volný tok údajů; poukazuje na to, že přeshraniční datové toky, včetně toků z a do třetích zemí, musí být monitorovány a regulovány na základě právních předpisů Unie v oblasti ochrany soukromí a údajů;

58. žádá v této souvislosti Komisi, aby zajistila, aby subjekty zabývající se digitálním finančníctvím měly v souladu s obecným nařízením o ochraně údajů rovný přístup k relevantním a užitečným údajům, a to tak že vytvoří přidanou hodnotu pro spotřebitele, posílí potenciál digitálních financí a poskytne příležitosti k tomu, aby inovativní podniky působící v oblasti finančních technologií mohly v rámci Unie i mimo ni růst; zdůrazňuje, že je důležité, aby na vnitřním trhu byla dodržována pravidla hospodářské soutěže a nebyly poškozovány zájmy spotřebitelů a bržděny inovace; vyzývá Komisi, aby sledovala nabízení finančních služeb ze strany technologických gigantů a také to, jak mohou jejich konkurenční výhody narušit hospodářskou soutěž na trhu a poškodit zájmy spotřebitelů a inovace;

59. poukazuje na to, že je třeba, aby Komise dosáhla rovnováhy mezi zajištěním bezpečnosti údajů a ochrany spotřebitelů a současně zachovala dosavadní vnímání spotřebitelů a účinnost služeb;

60. žádá Komisi, aby na základě stávající normy Unie, která vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES⁽²³⁾, zvážila vytvoření infrastruktury pro digitální onboarding a využívání digitálních finančních identit, jejíž cílem by byla harmonizace stávajících regulačních požadavků v celé Unii do té míry, do níž by to bylo nutné, a usnadnění jejich používání v zájmu snížení roztržičnosti operací na vnitřním trhu a souladu s příslušnými ustanoveními potírajícími praní peněz; poukazuje na důležitost a potenciální přínosy využívání digitálních finančních identit ve všech odvětvích a členských státech a současně na nutnost zajistit, aby splňovaly normy pro ochranu údajů a soukromí, a to zaručením přijetí vhodných a přiměřených opatření na zamezení incidentům spojeným s údaji nebo identitou;

61. poukazuje na to, že právní požadavky pro procesy na základě zásady „poznej svého klienta“ (KYC) v případě onboardingu ze strany finančních institucí jsou v každém členském státě jiné a že často proto není možný přeshraniční onboarding se stávajícími soubory údajů, což rovněž platí pro onboarding korporátních klientů a s tím spojený proces „poznej svůj podnik“ (KYC/KYB); vyzývá Komisi, aby se touto otázkou zabývala a aby podpořila harmonizaci údajů KYC požadovaných členskými státy;

62. uznává, že pro dosažení žádoucího přijetí trhem je klíčová interoperabilita mezi digitálními subjekty na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie;

⁽²³⁾ Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73.

Čtvrtek 8. října 2020

63. poukazuje na to, že finanční instituce stále více využívají data zákazníků nebo data velkého objemu, která jsou klíčová pro vytváření přidané hodnoty pro spotřebitele a zachování konkurenceschopnosti; znovu opakuje závěry a doporučení, která jsou uvedena v jeho usnesení ze dne 14. března 2017 a týkají se dopadů dat velkého objemu na základní práva: připomíná legislativní rámec pro zpracování osobních údajů, který přineslo obecné nařízení o ochraně údajů, a vyzývá všechny zúčastněné strany, aby se více zasadily o prosazování práv v tomto nařízení obsažených; poukazuje zejména na zásadu týkající se práv jednotlivců vlastnit a kontrolovat své údaje a právo na přenositelnost údajů;

64. domnívá se, že svrchovaná identita založená na technologii distribuované účetní knihy by mohla být klíčovým prvkem při rozvoji celé řady nových služeb a platforem pro jednotný digitální trh, jenž by nezávisel na agregátorech údajů a umožnil by vyhnout se zprostředkovatelům a současně poskytoval jednotlivým občanům EU vysokou bezpečnost a standardy ochrany údajů;

65. domnívá se, že nedostatek dostupných a spolehlivých údajů a informací o činnostech v oblasti digitálního finančnictví může být na úkor růstu, ochrany spotřebitele, integrity trhu a finanční stability i na úkor boje proti praní peněz a financování terorismu, proti daňovým únikům a vyhýbání se daňové povinnosti; zasazuje se o větší transparentnost a lepší podávání zpráv o činnostech v oblasti digitálního finančnictví s cílem snížit asymetrie a rizika, zejména pokud jde o zavedené operátory s velkými objemy dat, kteří mohou nepřiměřeně těžit z lepšího přístupu k údajům; zdůrazňuje význam rovných podmínek, pokud jde o přeshraniční přístup k údajům, jak jej zaručuje obecné nařízení o ochraně údajů týkající se osobních údajů;

66. poukazuje na to, že v této souvislosti hrají normy klíčovou úlohu v dalším prosazování správy, sdílení a výměny údajů, včetně interoperability a přenositelnosti údajů; rovněž to vyžaduje důvěryhodnou a právně zabezpečenou infrastrukturu i řádný právní rámec pro sdílení údajů, který poskytne podnikům důvěru ve spolupráci v oblasti údajů mezi jednotlivými podniky či dokonce napříč odvětvími;

67. vyzývá k účinnému dohledu nad analyzováním dat velkého objemu, který by se zabýval neprůhledností modelů a současně zajistil dostatečný přístup k relevantním a kvalitním údajům; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit odpovědnost, vysvětlitelnost a transparentnost algoritmů, zpracování údajů a analýzy, neboť se jedná o zásadní nástroje zaručující, že jednotlivci budou řádně informováni o zpracování svých osobních údajů;

68. zdůrazňuje význam otevřeného bankovníctví pro zlepšení kvality platebních služeb, neboť tak dojde k začlenění nových účastníků trhu, kteří jsou z hlediska spotřebitele provozně a cenově efektivnější; zdůrazňuje, že přechod od otevřeného bankovníctví k otevřeným financím, tj. začlenění i jiných finančních služeb než platby, je strategickou prioritou, která má potenciál zlepšit účinnost, snížit rizika koncentrace, posílit finančního začleňování;

69. domnívá se, že požadovaný návrh nemá žádné finanční dopady;

o

o o

70. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a doporučení, která jsou přílohou tohoto usnesení, Komisi, Radě, jakož i parlamentům a vládám členských států.

Čtvrtek 8. října 2020

PŘÍLOHA K USNESENÍ:**DOPORUČENÍ K OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU****A. ZÁSADY A CÍLE NÁVRHU**

1. stanovit základ přístupu k pravidlům týkajícím se digitálního finančnictví v Unii, který bude orientován na budoucnost;
2. zajistit, aby digitální finančnictví mohlo být i nadále inovativní hnací silou růstu a tvorby pracovních míst na celém jednotném trhu;
3. podporovat společné chápání klíčových otázek týkajících se digitálního finančnictví a prosazovat harmonizaci příslušných ustanovení, což povede k větší přeshraniční aktivitě;
4. zvýšit sdílení údajů v souladu se zásadami Unie s cílem stimulovat inovace; cílem by mělo být usnadnění přístupu k veřejným údajům v celé Unii; to by bylo přínosné nejen pro společnosti působící v oblasti digitálního finančnictví, ale také pro řadu dalších oblastí politiky Unie a pro větší transparentnost na trhu;
5. zvážit tři oblasti pro počáteční činnost Unie, konkrétně vytvoření rámce pro kryptoaktiva, vytvoření rámce pro kybernetickou a provozní odolnost a rovněž usilovat o harmonizaci koncepce digitálního onboardingu v rámci jednotného trhu.

B. NÁVRHOVANÉ OPATŘENÍ

1. Předložit legislativní návrh týkající se kryptoaktiv, který poskytne právní jistotu pro manipulaci s kryptoaktivy a zároveň zajistí vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a investorů, integritu trhu a finanční stabilitu. V takovém rámci je třeba zohlednit otevřenou a komplexní celounijní taxonomii a jeho cílem by měla být právní úprava podle zásady uplatňování stejných pravidel na stejné činnosti a rizika a zásady proporcionality, čímž by se minimalizovala možnost regulační arbitráže a zajistily rovné podmínky.

Tento legislativní návrh by měl:

- a) poskytnout pokyny pro použitelné regulační a obezřetnostní procesy a procesy dohledu a pro zacházení s kryptoaktivy; přijmout zvláštní pravidla pro transparentnost a integritu trhu, jež bude přinejmenším ekvivalentní pravidlům stanoveným ve směrnici MiFID II pro vydavatele nebo sponzory kryptoaktiv;
- b) řešit mezery ve stávajících právních předpisech Unie týkajících se kryptoaktiv, například klasifikovat některá kryptoaktiva jako „převoditelné cenné papíry“ podle směrnice MiFID II, aby bylo zajištěno, že se s nimi bude zacházet stejně jako s jinými převoditelnými cennými papíry;
- c) vytvořit regulační režimy šité na míru novým a vyvíjejícím se činnostem souvisejícím s kryptoaktivy, jako jsou počáteční nabídky mincí nebo počáteční nabídky výměn, a všem kryptoaktivům, na něž se nevztahuje stávající regulační rámec, a zajistit tak, aby byly na úrovni Unie regulovány harmonizovaným způsobem;
- d) řešit environmentální dopad těžby kryptoměn a hledat nezbytná řešení zaměřená na zmírnění ekologické stopy hlavních kryptoaktiv;

2. pokračit směrem k výraznějšímu sblížení v otázkách regulace a dohledu za účelem vytvoření společného unijního rámce; vyzývá ke strukturovanému dialogu mezi evropskými orgány dohledu a příslušnými vnitrostátními orgány, který by byl zaměřen na stávající náročné úkoly v oblasti dohledu a na sblížování postupů tak, aby byl dohled v oblasti digitálního finančnictví na všech úrovních ucelený;

Čtvrtek 8. října 2020

3. vypracovat legislativní rámec pro stabilní kryptoměny, který by zajistil, aby splňovaly přinejmenším normy stanovené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES⁽¹⁾, včetně stabilního směnného kurzu pro zpětnou výměnu za měny s nuceným oběhem v nominální hodnotě;
4. předložit na základě posouzení návrh na společný unijní rámec pro celoevropské pískoviště pro digitální finanční služby;
5. posílit používání rámce pro boj s praním peněz a financování terorismu, pokud jde o kryptoaktiva, a odstranit stávající nedostatky zejména prostřednictvím opatření popsanych v odstavcích 33 až 38;
6. zajistit, aby při rozšiřování digitálního finančnictví nezůstal nikdo opomenut; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření na zvýšení digitální a finanční gramotnosti;
7. předložit legislativní návrh týkající se kybernetické odolnosti, který zajistí jednotné normy bezpečnosti IKT a kybernetické bezpečnosti ve finančním sektoru Unie a zohlední přitom mezinárodní standardy; takový rámec by měl být orientován na budoucnost a měl by se zaměřit na modernizaci stávajících pravidel platných v oblasti kybernetické odolnosti a zároveň by měl odstranit veškeré mezery a nedostatky v oblasti právní úpravy, které mohou ohrozit podniky, investory a spotřebitele;
8. zřídit jediný evropský orgán, který by ve spolupráci s ostatními orgány dohledu na úrovni Unie a na základě společného souboru pravidel prováděl dohled nad všemi relevantními činnostmi týkajícími se kryptoaktiv, které mají přeshraniční prvek v Unii, a registraci těchto činností;
9. vyzývá Komisi, aby zvážila zajištění obezřetnostního dohledu nad poskytovateli IKT v oblasti finančních služeb, kteří poskytují své služby v Unii, jak stanoví odstavec 47;
10. vyzývá Komisi, aby navrhla legislativní změny v oblasti požadavků na IKT a kybernetickou bezpečnost, pokud jde o finanční sektor Unie; tyto změny by se měly zaměřovat na čtyři klíčové oblasti uvedené v odstavci 48;
11. pracovat na návrhu unijních norem pro cloud computing a outsourcing a současně spolupracovat s mezinárodními partnery na vypracování mezinárodních norem, jak je uvedeno v odstavci 50;

Údaje

12. navrhnout rámec pro digitální onboarding; tento rámec by měl být v souladu s příslušnými právními předpisy Unie, jako jsou ustanovení proti praní peněz a o ochraně údajů a soukromí, a měl by usilovat o zajištění společného pojetí digitálních finančních identit na celém jednotném trhu a současně posilovat harmonizaci přeshraničního onboardingu;
13. pracovat na zvyšování odpovědnosti, vysvětlitelnosti a transparentnosti algoritmů, zpracování údajů a analýz, jak je uvedeno v odstavci 66.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 267, 10.10.2009, s. 7.